

Spațiul geografic și cultural vast pe care volumul îl acoperă prin studiile adunate face ca el să constituie o sursă importantă pentru oricine activează în domeniul educației religioase și se confruntă cu dificultățile legate de multilingvism și multiculturalism în contextul pluralității religioase și confesionale. Unele contribuții oferă soluții sau metode didactice care pot rezolva probleme legate de predarea anumitor conținuturi în școli și universități, dar și idei în vederea dezvoltării unor cadre și programe pentru formare religioasă în spirit ecumenic, altele decât cele reprezentate de sistemul de educație tradițional.

Ovidiu Ioan

Horia-Roman Patapievici, *Ultimul Culianu*, Humanitas 2010, 240 p.

Cartea *Ultimul Culianu* este una dintre expresiile fascinației pe care autorul Horia-Roman Patapievici o poartă gândirii formidabile a istoricului religiilor Ioan Petru Culianu. Mai bine de un deceniu de studiu asupra operei savantului s-a concretizat în articole, studii, conferințe scrise sau susținute de către autor. Câteva dintre aceste articole reformulate și parțial rescrise în două luni – martie și aprilie 2010 – constituie conținutul cărții de față.

În mod cert titulatura de istoric al religiilor atribuită lui Culianu este depășită de orizontul cercetarilor sale, care merge spre o „teorie generală a cunoașterii”. Culianu voia „să modifice toate domeniile cunoașterii” și, mai mult decât atât, voia să modifice felul în care ne-am obișnuit să privim cunoașterea¹, în contextul în care statutul istoriei religiilor în mediul academic occidental era unul pur „filologic și arheologic”, excluzând orice intenție de „cunoaștere mai profundă ori de deschidere spre ființă”².

De ce *Ultimul Culianu*? Asasinat în ziua de 21 mai 1991 la Chicago (în condiții încă neelucidate), Culianu intrase spre sfârșitul vieții sale într-o febrilitate creativă aproape neverosimilă, semnând angajamente cu edituri prestigioase (Oxford University Press, Harper and Row etc.) pentru lucrări care promiteau să dinamiteze lumea academică. Cum se explică această febrilitate? H.R. Patapievici încearcă să răspundă la această întrebare printr-o ipoteză de tip metafizic: teoria „Ultimului”. Potrivit acestei teorii, există autori a căror

¹ Sorin Antohi, „Laboratorul lui Culianu”, în: Ioan Petru Culianu, *Jocurile Minții*, Polirom 2002, p. 45; 43.

² Ted Anton, *Eros, magie și asasinarea profesorului Culianu*, Polirom 2005, p.132.